

Doğu Akdeniz Bölgesi'nde Çilek Serasında Çilek Yaprak Nematodu (*Aphelenchoides fragariae*) (Nemata: Aphelenchida)'nın Tespiti

Adem ÖZARSLANDAN^{1*} Dilek DİNÇER¹ İbrahim Halil ELEKÇİOĞLU²

¹ Biyolojik Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Adana

² Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bitki Koruma Bölümü, Adana

*Sorumlu Yazar: ozarslandan2001@yahoo.com

Dünya genelinde yaygın ve geniş konukçu dizisine sahip bir tür olup, tropikal ve ılıman bölgelerde bitkilerin toprak üstü aksamında beslenmesi nedeniyle *Aphelenchoides fragariae* “Yaprak nematodu” olarak adlandırılmaktadır. Çilek bitkisinin en önemli bir zararlısıdır, fide üretiminde de en sık karşılaşılan sorunların başında gelmektedir. Bu tür 2015 yılında Adana’da saksılı çilek satışı için üretim yapan serada tespit edilmiştir. Bireyleri yaprak yüzeyinde ince bir su film tabakasıyla kaplı olduğu zaman stomalar aracılığıyla yapraklara giriş yaparlar. Bahar aylarında seranın nem ve sıcaklığının uygun olduğunda yapraklarda belirtiler görülmektedir. Bu nematod yapraklarda suya batırılmış gibi semptom oluşturmuştur. Bu yapraklar küçük parçalara ayrılarak geliştirilmiş berman huni yöntemine göre nematodlar elde edilmiştir. Elde edilen nematodların dişi ve larva analiz sonucunda *A. fragaria* olduğu tespit edilmiştir. Çileklerde çiçek, yaprak ve tomurcuk deformasyonları görülmektedir. Yapraklarda sarılık ile anormal bitki büyümesi ilk semptomdur. Yapraklarda yaprak lekeleri, kahverengi lekeler ve suya batırılmış gibi belirtiler görülür. Akdeniz Bölgesi’nde açıkta yetişen çilek alanlarında damlama sulama sistemi kullanıldığı, düzenli yağış olmadığı için ciddi bir sorun teşkil etmemektedir. Ancak sera alanlarında, özellikle çatı yüksekliği standartlara uygun olmayan engin seralarda havalandırma sorunu yaşandığından, çilek bitkisinin yapraklarında bulunan nem tabakası nedeniyle bu zararlının potansiyel olarak sorun oluşturma olasılığı bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: çilek, yaprak nematodu, *Aphelenchoides fragariae*, teşhis

Detection of Strawberry Leaf Nematode (*Aphelenchoides fragariae*) (Nemata: Aphelenchida) in Strawberry Greenhouses of Eastern Mediterranean Region

Aphelenchoides fragariae is common in the world with a wide host range. It is known as “leaf nematode” due to its feeding with above ground parts of plants. *A. fragariae* is the most important pest of strawberry, one of the most commonly seen during seedling production. The nematode was detected in potted-strawberry producing greenhouse in Adana in 2015. *A. fragaria* individuals enter into intercellular space via stoma when leaf surface is covered with a thin layer of water. The symptoms, seen as if leaf were submerged into water, are observed in spring when humidity and temperature are conducive in spring. Leaf blotch symptoms on flowering plants appear as water soaked patches. The infected leaves were chopped into pieces and the nematodes were extracted by a modified Baermann funnel method. The female nematodes and larvae analysis proved it to be *A. fragaria*. The flower, leaf and buds of infected strawberry were deformed. The leaf chlorosis and abnormal plant growth are the first symptoms. Leaf spots, brown spots and symptoms as immersed in water on leaves are seen. The use of drip irrigation under open field production and low rain keep the population below threshold. However, high humidity in low tunnels and/or primitive greenhouses, the potential risk exists for disease incidence.

Keywords: strawberry, leaf nematode, *Aphelenchoides fragariae*, identification